विरकुशया बाखँ

भाय् शुद्ध याःह्म
अनगारिका वीर्यवती

धर्मकीर्ति प्रकाशन
(नेपाली भाषा)

(१) बौद्ध प्रश्नोत्तर
(२) बौद्ध दर्शन
(३) नारी हृदय
(४) बुद्ध शासनको इतिहास
(५) पटाचारा
(६) ज्ञानमाला
(७) बुद्ध र वहाँको विचार
(८) शान्ति
(९) बौद्ध ध्यान
(१०) पञ्चशील
(११) लक्ष्मी
(१२) उखानको कथा संग्रह
(१३) तथागत हृदय
(१४) महास्वप्न जातक
(१५) बौद्ध जगतमा स्वास्थ्य सेवा
(१६) मिलिन्द प्रश्न १, २
(१८) श्रमण नारद तृ. सं.
(१९) वेस्सन्तर जातक
(२०) सतिपट्ठान भावना
(२१) बौद्ध विश्वासभाग–१,२
(२३) बौद्ध दर्पण
(२४) सप्तरत्न धन
(२५) सफलताको रहस्य
(२६) मानव महामानव
(२७) निरोगी
(२८) जातक कथा
(२९) सतिपट्ठान विपस्सना
(३०) प्रज्ञा चक्षु
(३१) परित्राण
(३२) पूजाविधि र कथा संग्रह द्वि.
(३३) मैले बुझेको बुद्ध–धर्म
(३४) आमाबाबु र छोराछोरी
(३५) स्नेही छोरी
(३६) परित्तसुत्त (पाली भाषा)
(३७) बुद्ध र बुद्ध धर्मको......
(३८) बुद्ध र बुद्धपछि
(३९) धम्मवती
(४०) बौद्ध–ज्ञान
(४१) संक्षिप्त बुद्ध–जीवनी
(४२) मानव स्वभाव

Dharmakirti Publication
(English)

1. Buddhist Economics & The Modern World
2. Dharmakirti Vihar Today
3. Dharmakirti Vihar
4. Dharmakirti in a Nutshell

विरकुशया बाखँ

भाय् शुद्ध याःह्म
अनगारिका वीर्यवती

प्रकाशक
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी
धर्मकीर्ति विहार

प्रकाशक :

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति विहार,

श्रीघः नःघल टोल, काठमाडौं ।

फोन : २२०४६६

नेपाल सम्वत्– १११४

बुद्ध सम्वत्– २५३८

विक्रम सम्वत्– २०५१

ईस्वी सम्वत्– १९९४

प्रथम संस्करण : १५०० प्रति

मुद्रक :

नील सरस्वती छापाखाना

लाजिम्पाट, काठमाडौं ।

फोन : ४–१८०५४

रत्न शंकर स्थापित

जन्म : बिक्रम सम्वत् १९४३

मृत्यु : बिक्रम सम्वत् २०२१ जेष्ठ त्रियोदशी

धर्मदान

जिमि दिवंगत बौ रत्न शंकर स्थापित व मां माया स्थापितया नामं थ्व सफू धर्मदान याय्त छापेयाना: पिकयागु ख: । थ्व बाखँ जिमि बौ नं आपालं दु:ख कष्ट सिया: च्वयादीगु ख: । थ्व सफूयात अनगारिका विर्यवतीं भाय् शुद्ध याना बिज्या:गु ख: । आ: वय्क: अनन्त गुणं युक्तपिं दिवंगत जिमि मां बौ नं जिमित तोता झाल । उकिं वय्क:पिनिगु गुण लुमंका: मां, बौ सहित सकल ज्ञाति बन्धुपिन्त व सकल प्राणीपिन्त थ्व धर्मदानया पुण्यद्वारा संसार दु:खं मुक्त जुयाच्वंगु निर्वाणपथ प्राप्त ज्वीमा धका: कामना याना ।

धर्मदान यानापिं–

जुजुरत्न स्थापित व पूर्णमाया स्थापित

सहित सकल परिवारपिं

बाङ्गे मुढा, (धायूमरु बाहा यें)

प्रकाशकीय

थ्व सफू धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया १६४ सच्छि व ख्वीप्यगूगु सफू छिकपिनि न्ह्योने तय्दया: जित: लय्ता: व: ।

थ्व सफू दिवंगत रत्न शंकर स्थापित व माया स्थापित पिनि पुण्य स्मृतिस पिदना च्वंगु ख: । अथे हे थ्व सफू पुलांगु नेवा भाषं हस्त लिखितया रूपय् च्वयातगु यात थौं कन्हेयागु न्हूगु भाषं हीका: संक्षेपीकरण समेत याना: पिकयागु ख: ।

थुगु सफू धर्मदान याय्गु मती तया: आर्थिक गुहाली ब्यूपिं जुजुरत्न स्थापित सहित सकल परिवारपिन्त थ्व पुण्यं सदां भिं ज्वीमा धयागु कामना याना। नापं थुगु पुण्यं दिवंगत वय्क:या बौ रत्न शंकर स्थापित व मां माया स्थापितपिन्त न्ह्याबले भिं जुइमा धयागु कामना याना ।

सफू इले हे छापेयाना ब्यूगु व प्रुफ स्वया ब्यूगुलिं नील सरस्वती छापाखानायात धन्यवाद देछाया च्वना ।

धम्मवती

१७ श्रावण २०५१ धर्मकीर्ति विहार

विरकुशया बाखँ

वाराणसी नगरय् सुबन्धु धयाह्म जुजुं राज्य यानाच्वन। थुह्म जुजु साप न्यायप्रेमी प्रजापालक जुयाः ऐश्वर्यपूर्वक सुख भोग यानाच्वन। तर सन्तान छह्म मदुगुया कारणं मनय् तसकं सुख मदय्काः सन्तानया लागि कूल देवता पूजा यात। अले कूल देवता प्रशन्न जुयाः जुजुयात ह्मगसय् धाल– "महाराज! छं सन्तान फवनागु जूसा जि उपदेश बी, थ्व संसारय् श्री करुणामय विना मेगु छुं मदु वसपोलया भक्ति याना अष्टमी व्रत या, छं मस्यूसा गुरुयाके न्यना शास्त्र अनुसार विधि विधान सकतां दय्काः व्रत धारण या। अले वसपोल प्रशन्न जुयाः सन्तान दय्काबी। अले जक छंगु कूल स्थीर ज्वी।" थथे कूल देवतां आज्ञा दय्कूगु न्यना जुजु तसकं आश्चर्य जुल। अले ह्मगसे कूल देवतां धाःथें पुरोहित सःतके छ्वया वयात थःगु ह्मगसे म्हंगु फुक्कं खँ कन। पुरोहितं नं जुजुयागु थुगु खँ न्यना तसकं आश्चर्य जुयाः अष्टमी व्रतया विधि विधान फुक्कं विन्ति यात। अले अष्टमी व्रतया महत्त्व कना ह्लापा जुयावंगु बाखं छपु नं कन।

"उपोषध धयाह्म जुजुयात नं सन्तान मदया खुद्व (६०००) रानींपिं विवाह यात नं सन्तान प्राप्त मजुस्यलि

थः गुरुया आज्ञा अनुसार अमोघपास लोकेश्वरया भक्ति याना अष्टमी व्रत धारण यात। अले तिनि सन्तान छह्म प्राप्त जुल। उकिं उह्म जुजुया नां उपोषध धका प्रसिद्ध जुल।''

गुरुया आज्ञा अनुसार अष्टमी व्रत दस्यंलि सुवन्धु जुजुया लिछ्यनय् कै छगः वयाः यक्व वासः यातनं मजिया तगो जुयावल। झिला दस्येंलि थुगु कै तज्याना उकिं तसकं बाँलाह्म, स्वीनिता लक्षणं सम्पन्नह्म राजकुमार छह्म जन्म जुल। थुह्म राजकुमार जन्म ज्वीवं खुद्र रानीपिनि दुरु खाना-वल। अले दक्व रानीपिनि थुह्म छह्म राजकुमारयात बाजि बाजि दुरु त्वंकेगु यात। अथे जूगुलिं थुह्म राजकुमारयात मांधाता राजकुमार धकाः नां तल।

थुह्म राजकुमार शुक्र पक्षया चन्द्रमा बढे जूथें ह्नि ह्नि तःधिकः जुयावनं थःम्हं हे राज्यया भाला कयाः सकलें प्रजापिन्त धर्मं खँ कने फयाः नित्य अष्टमी व्रत याका आनन्दं च्वनाच्वन।

छन्हु थःगु नित्य अष्टमी व्रत सिधयकाः क्षीर पालन याना पूर्णशालाय् वाःस याना बिज्यात। चाह्नय् थुह्म जुजुं तुञ्वया दथ्वी मूत्र त्याग याःबले बीज उत्पन्न जुया थुगु बीजं उत्पत्ति जूगु तुमा छमा तसकं तःपु जुया बढे जुजुं वल। उगु तुमायात छचाःख्यरं मेगु तुमातसें चाःहुईक घेरे यानातःगु जुयाच्वन। मालि थ्व दृश्य खना तसकं आश्चर्य जुया थ्व खँ जुजुयाथाय् कंवन।

अले जुजुया मन्त्री व भारदारपिं नापं ब्वनाग्यंका: स्व:बंबले उगु तुमा खना तसकं आश्चर्य चाया: जुजु पुरोहित, ज्योतिष पण्डितपिन्त तया: क्यना स्व:बले ईमिसं थ्व लक्षण तसकं बाँलागु व वंश स्थीर ज्वीगु लक्षण धका: फुक्कं खँ कनाथकल। थनंलि कथहनं सुरुचि रानीया दुरु खानावल। थ्व खना सकलें भन आश्चर्य ज्वीका च्वन। छन्हु पुह्लीया चाह्लसिया स्वंगू प्रहरय् नसंचा: ईले थुगु तुमा पम्हुया: तसकं बाँलाह्म कुमार छह्म जन्म जुल। अले सुरुचि रानीं थुह्म राजकुमार कयाहया: दुरु त्वंका लह्िना तल।

तर जुजुया मनय् तुमां जन्म जूह्म मचा गथे जुजु ज्वी फै धका: शंका जुया ह्यानं छक: राजपुरोहितपिं स:तके छ्वया थ:गु शंकाया बारे न्यना स्व:बले इमिसं अष्टमी व्रतया आनुभावं जन्म जूह्म मचा चक्रवर्ती जुजु ज्वी फै धका धा:ब्ले जुजु व रानी निह्मस्यां मनय् हर्ष याना ब्राह्मणपिन्त दान पुण्य यात। जन्म कर्म या:बले तुमां थ:गु इच्छां जन्म जूह्म मचा जूगुलिं पुरोहित पिंसं थ्वया नां ईच्छाकुश धका नां प्रख्यात यानाबिल।

थुह्म राजकुमारयात जुजुं च्याह्म दुरु मांपिं तयाबिल। च्याह्म मध्ये निह्मस्यां दुरु त्वंकिगु, निह्मस्यां मलमूत्र त्याग याकीगु, निह्मस्यां वास: नकीगु व निह्मस्यां ह्यितका च्वनीग।

थुह्म राजकुमार शुक्ल पक्षया चन्द्रमा बढे जूथें बढे जुया त:धिक: जुयावल। न्याद, खुदं दय्त्रं गुरुयात ल: ह्लाना

आख: स्यन । लिपि, व्याकरण आदि नाना प्रकारया काव्य शास्त्र, विद्या धनुर्विद्या इत्यादि सकतां पारंगत जुया वसेंलि मांधाता जुजु हर्ष जुया भिगु दिन स्वया: कन्या विवाह याना बिल । छन्हु भिगु दिन स्वया राज्याभिषेक यानाबिल ।

छन्हु मांधाता जुजु वृद्धावस्थाय् थ्यंसेंलि थ:गु शीरय् च्वंगु मुकुट त्वया राजकुमारयात प्वीका: सकल प्रजागणपाखे स्वया: आज्ञा दयकल, "भो प्रजागणपिं आवंनिसें इक्ष्वाकुश महाराजा जुल । छिमिसं थुह्म जुजुया सेवा याना च्वं ।" धका धया: थ: पुत्रया पाखे नं स्वया आज्ञा दयेकल, "भो पुता थुगु राज्यया अभिभारा छन्त जुल । जिगु भाग्यं, करुणामयया दयां छथें जा:ह्म पुत्र जन्म जुल । आ: जि जन्म जुयागु सार जुल । छं अष्टमी व्रत तोतेमते । सामर्थ्य दुसा नित्य, मखुसा शुक्र पक्षस जक जूसां या । थुगु पुण्य धर्मं मोक्षे लाना स्वर्ग-वास लाय् दई । थुजोगु धर्म गबलें तोतेमते । हानं प्रजागण-पिन्त दु:ख बीमते "। आदि धया हानं प्रजागणपाखे स्वया: धाल, "भो प्रजागणपिं छिमिसं गथे जित: मानेयाना वल, अथेहे जि काय्यात नं मानेयाना तयमाल ।" थुकथं अष्टमी व्रतया प्रशंसा कना सुरुचि रानी सहित तपोवनय् प्रस्थान यानाविज्यात ।

इक्ष्वाकुश जुजुं नं थ: बौया आज्ञा पालन याना प्रजा-गणयात प्रतिपाल याना राज्य चले यानाच्वन । छन्हु न्यास:ह्म रानीपिं मुंका: अष्टमीया दिन खुन्हु उपोषथ व्रत पालन याय्

धका: दूतयात अलिंदा महारानी स:तकेछ्वत। स:त:व:पिं दूततय्के महारानीं गुकथं व्रत पालन याय्गु धका: न्यंबले दूतं धाल– "व्रत याय्बले ह्लापां तीर्थ स्नान याना सुचि जुया: निराहारं श्री करुणामयया भजन याना अहोरात्र पूर्ण ज्वीका: क्षीर पालन याय्गु, कों चिकं साय्गु व समां याय्गु, तिसा वस: तीगु, खाताय् द्यनेगु आदि छुं हे मयासे केवल करुणामय-याके मन तया: तुयूगु वसतं पुना व्रत याय्मा धका धाल। थुगु खँ न्यना महारानीया तसकं मनय् सुख मदय्का तँ चाया दूतयात थुजोगु व्रत च्वनेगु थ:के इच्छा मदुगु खँ कना हक्का छ्वत। इच्छाकुश महाराजं हानं मेह्म दूत छ्वतं नं वयात नं अथेहे याना हक्का छ्वत। लिपा इक्षाकुश महाराजया विवाह यानात:म्ह रानी मदय्कं गथे व्रत पालन याय् धका मनय् सुख मदय्का थ:म्हं हे रानीयात स:त: वना रानी ब्वनाहया: अष्टमी व्रत पालन याना बिज्यात। अलिंदा महारानीया मंमदु मंमदु तं तं चाया नय्पित्या ख्वा: वय्का करंबरं अष्टमी व्रत पालन यात। थ्वयां लिपा रानीया गर्भधारण जुया झिला पूर्ण जुसेंलि राजकुमार छम्ह जन्म जुल। थुम्ह राज-कुमार तसकं हे बाँमलाम्ह महाविरूपह्म जुया स्वय् हे ग्यानापुसे च्वंम्ह जुयाच्वन। ख्वा: हाकुस्य च्वया चिमिसं त:त:पु जुया, म्य त:पु जुया ख्वा राक्षसया थें जागु ख्वा:म्ह पुत्र उत्पन्न जूगु खना रानीया मनय् तसकं विरक्त जुया सह याय् मफया मुर्छा जुयावन। रानीया सखिपिसं नाना प्रकारं

धैर्य बियातल । मेपिनि राजकुमार जन्म जुल धका हर्ष तायकाच्वन । रानीया जक ख्वा: ख्युंका विरह याना करुणामय लुमंका थम्हं अष्टमी व्रत दनाबले ख्वा: ख्यूंका च्वंगुलि थुजोम्ह बालक जन्म जुल आ: सुनां रक्षा याइ धका नाना प्रकारं शोक यानाच्वन ।

इक्षाकुश महाराजया नं थ:म्ह पुत्र जन्म जुल धका धागु न्यना लय्लय् ताया पुत्र स्व:वंबले बालक खनेवं आश्चर्य चाया मनय् भय ताय्का हृथासं लिहाँ वना मनय् तसकं हे सुख मदयका च्वन ।

रानीया थ: पुत्रया नामाकरण याय्त जुजुयात स:तके छ्वबले जुजुया तसकं तं पिकया दूतयात धाल– उपोषथ व्रत पालन या:वले करुणामययात निन्दा या:गु पापं जन्म जूम्ह रूप मदुह्म बालक जूगुलि व बालकया नां विरुपका धका आज्ञा दय्कूगु न्यना उह्म दूतं लिहाँ वया रानीयात उकथं हे खबर कं वन । थ्व खँ न्यना रानीया मनय् तसकं सुख मदय्का करुणामयया नां कया थ: पुत्र स्वरूपह्म ज्वीमाल धका प्रार्थना यानाच्वन ।

जुजुया हानं छको स्वरूपपिं पुत्र प्राप्त ज्वीकेगु इच्छा याना मेपिं न्यास: रानीपिन्त नं उपोसथ व्रत पालन याकल । संयोगवश करुणामयया दयां रानीपिं सकस्यां गर्भधारण जूया झिला पूर्ण जुस्यंलि सुन्दर राजकुमारपिं जन्म जुल । थुबले जुजुया तसकं हर्ष तायका दान पुण्य याना नाना प्रकारं

मंगल जात्रा याना थः पुत्रपिन्त थुकथं नामाकरण यात ।

इन्द्र कुश, ब्रह्म कुश, देव कुश, नाग कुश, ऋषि कुश, द्रम कुश, रत्न कुश, माह कुश, कौच कुश, मयुर कुश इत्यादि धका नां छुना प्रत्येक राजकुमारयात च्याह्म च्याह्म दुरुमांपि तयाबिल । थुपिं राकुमारपिं शुक्ल पक्षया चन्द्रमा बढे जूथें बढे जुयावल ।

थुखे अलिंदा महारानीया मनय् तसकं दुःख ताय्का थः पुत्रयात नं थम्हं हे विरकुश धका नामाकरण याना ह्लापायाथें हे उपोषथ व्रत पालन याना करुणामयया भक्ति यानाच्वन ।

इक्षाकुश महाराजं विरकुश बाहेक मेपिं थः मचात ह्मितकेया लागि हस्तीरथ, अश्वरथ, देवरथ, मनुष्यरथ आदि नाना प्रकारया रथ दय्का ह्मितकातल । विरकुशं थुगु समाचार सीवं हे थः किजापिं ह्मिता च्वंथाय् वना किजापिन्त कुतका थः रथय् च्वना साय्कल । किजापिं विरकुश खना तँ पिकया भूत कुश, प्रेत कुश धका ब्वः बिया लिहाँ वन ।

कह्लय् खुन्हु नं किजापिं ह्मितःवल धाःगु समाचार न्यनेवं ह्लापाथें हे किजापिन्त रथं कुतका थः रथय् च्वंवन । किजापिसं विरकुशयात छुं याय् मफु ब्वः जक बिया ग्याना बिस्युंवन । थुगु प्रकारं ह्लियाह्लिथं विरकुशं त्याकाच्वन । न्यादँ खुदँया वैश जुया वस्यंलि राजकुमारपिं सकलें गुरुयाथाय् लःह्लाना आखः स्यने छ्वत । थुबले राजकुमारपिन्त नाना प्रकारया लिपि विद्या स्यनाच्वन । थ्व समाचार विरकुशं

सिया: आखः ब्वंकीथाय् वना किजापिनि च्वयाच्वंगु गोदः काचाक्क लाका कया आखः च्वल । हानं लिपि शास्त्र आदि सकतां विरकुशं स्याका कया सकल राजकुमारपिसं मानय् याका च्वन । थ्व समाचार इक्षाकुश महाराजं सिया नाना प्रकारया रत्न आदि परीक्षा याका स्वतं चतुषस्ति विद्यां नं पारंगत जुया किजापिं सकलसितं त्याकूगु खना जुजुया मनय् तसकं विष्मय चाया: थ्वथें जाःह्म विरूपह्म राजकुलय् जुजु याय् माल धाःसा लोकं गिजे याइगु जुल । गुण, पराक्रम स्वय्बले वयात हे जुजु याय् माली थें च्वंगुलि परीक्षा नि याना स्वय्माली धकाः भाःपाः छन्हु चाकु मधि द्वंचिना राजकुमारपिं सकल्यें सःतके छ्वया धाल, "भो राजकुमारपिं आम चाकु मधि ह्मतिं छगो छगो कयाः न ।" धका धाःगु न्यना विरकुशं वना खतनं तगोगु चाकु मधि काचाक्क कयाः वया थासय्तुं च्वना नल । जुजुया तसकं आश्चर्य चाया स्वया च्वन । अले हानं धाल, "मचात मधि फ्यतुना न ।" धका धाःगु न्यना राजकुमारपिं सकस्यां फ्यतुना मधि नल । किजा-पिसं नःगु खना विरकुशं मुसुहुं ह्निलाः जुजुया सन्मुख च्वना जुजुया ख्वाः स्वस्वं माकःनं नःथें नयाच्वन । थथे निर्भयपूर्वक नयाच्वंगु खना जुजुया मनय् तसकं सन्देह जुयाः "हे दैव ! अवश्य नं थ्व हे जुजु ज्वीगु ज्वी ।" धका स्वस्वं थुलिमछि मचात जिथाय् छह्म हे वय् मछाः थ्व विरुपं जिथाय् च्वना निर्भयपूर्वक सिंहं थें च्वना नल धका भाःपाः हानं छकः भोजन

याका: स्वय् धका: क्षीर पिण्ड पात्रय् तया: ह्लापायाथें राज-कुमारपिं स:तके छ्वया धाल, "भो राजकुमारपिं आम पिण्ड पात्रस च्वंगु क्षीर कया: नं धका: धाय्‌वं हे विरकुश यानंनिसें वया: पिण्ड पात्र छगोलं काचाक्क कया: थुजोगु पिण्ड पात्रय् भिक्षुपिसं जक भोजन याय् योग्य धका: भापा: पिण्ड पात्रं क्षीर भोजन थकया: लोहं फातय् तया: न:गु खनां जुजुया मनय् तसकं आश्चर्य चाया: गुरु पुरोहितयाके न्यन, "भो गुरु थ्व विरूपया ज्ञान गथे ख: ?" धका: आज्ञा जूगु न्यना पुरोहितं धाल, "भो महाराज ! पिण्ड पात्र धयागु भिक्षुगण पिनि लागि जक योग्य जुल उकिं लोहँ फाँटय् प्वंका न:गु ख: ।" थथे पुरोहितपिसं धा:गु न्यना जुजुया मनय् तसकं पीर जुया: न्यन, "भो गुरु आ: गथे याय्माल व थ्व न्यास:पिं राजकुमार मध्ये गुह्म जुजु ज्वी ।" धका: न्यंबले पुरोहितं विन्ति यात, "भो महाराज ! नीति शास्त्रया परिमाणं ज्वी । छलपोलं गथे मसिल ।" धका: धा:बले जुजुया तसकं फसाद जुया: आ: गथे याय्, विरूपयात निश्चय नं जुजु याय् मखु धका: भा:पा: भिखुगो सुवर्णया घ: दय्‌का: नवरत्न थनां थाय् थासय् गुप्त रूपं थुना तया: सिज:या पाताय् च्वयातल "गुह्मस्यां थ्व घ: लुइका काई उह्म जुजु ज्वी" धका: प्रतिज्ञा यानातल । थुगु समाचार न्यना रानीपिं फुकसियां थ: थ: राजकुमारपिन्त विवाह याना बिल । विरूप छह्मसिया सुनानं विचा: या:पिं मदु । कन्या ब्यूपिं नं मदु । थ्व कारणं याना अलिंदा

महारानीया मनय् तसकं विस्मात ज्वीका: श्री करुणामयया नां कया: भ्रसुका: तयाच्वन ।

थनंलि इक्ष्वाकुश महाराज वृद्धावस्था जुयावस्यंलि संजोगं छन्हुया दिनय् मृत्यु जुया: स्वर्गवास जुल ।

जुजुया क्रियाकर्म सिधस्येंलि मन्त्री पुरोहितया सल्लाह अनसार काजी भारदारपिं च्वना सल्लाह याना फुक्कं राजकुमारपिन्त स:तके छ्वया: गुह्मस्यां सिज:या पाताय् च्वयात:गु श्लोक अर्थ छ्याना ब्वना भिंखुगो घ: ल्वीका बी, वयात जुजु याय्‌गु धका: धाल । थ्व खँ न्यना इन्द्रकुश सहित सकल राजकुमारपिसं छुं उत्तर बी मफुत । थुबले विरकुश राजकुमार न्ह्योने वना धाल, "भो मन्त्री थथे जूसा फुसा जिं नं ल्वीका बी ।" धका: धया: तामापत्रय् च्वंगु श्लोक ब्वन । ताम्रपत्रय् च्वंगु श्लोक ब्वना भिंखुग: घ: लुइका पित हयाबिल ।

थ्व खना गुरु पुरोहित व सकल मन्त्री काजी भारदारपिं सकले आश्चर्य चाया सुंकच्वन ।

लिपा हानं सुनां ह्मापां सिंहासन सजय् याय्‌फत व जुजु ज्वीगु जुल धका: प्रतिज्ञा यात । थुबले नं राजकुमारपिं रस ताया: नाना अलङ्कारं तिया: फयां फछि जुजु ज्वी धका: भापा: उखुन्हुया दिनय् देव देवतापिंके पवनाच्वन । विरकुश कुमारं थ्व समाचार सिया: हथासं वना श्री करुणामययात नमस्कार याना सिंहासन सजय् याना विज्यात । विरूप

राजकुमारं सिंहासन सजय् याना च्वंगु खना मेपिं राजकुमारपिं सुनानं छुं धाय् मफया: आताहां च्वनाच्वन। थुबले विरकुशं मुसुहुं ह्लिला: धाल, "भो राजकुमारपिं आ: छ:पिं छ:पिनि संकल्पं मन्त्रि जुल, जि जुजु जुल।" मेपिं राजकुमारपिसं नं छुं धाय् मछाला छ्यों को को छुनाच्वन। अनंलि मन्त्रि सकलें प्रजागणपिं मुंकां पुरोहित विधि विधान स्वया: राज्याभिषेक बिया: माक्व क्रिया कर्म याना दक्कोस्यां जुजुया दर्शन यात। थनंलि विरकुश महाराजं न्याय नीति विचार याना प्रजा प्रतिपाल याना आनन्दं च्वन। प्रजापिं नं जुजु खना हर्ष तायका धन्य धन्य विरकुश महाराज धका: गुण वर्णन याना जुजुयात स्व: वयाच्वन।

अलिंदा महारानीया मनय् सन्तोष तायका: पुरोहित स:तके छ्वया: विरकुशयात विवाह याना बीत भिंगु दिन स्वया: दूतपिन्त कन्या मायक्य छ्वत।

कन्या मा:जुजुं भिंखुह्म जुजुया लुखाय् वननं सुनानं कन्या ब्यूगु मदया दूतपिं निराश जुया: लिहांवल। थ्व खँ न्यना रानीया मनय् तसकं पीर जुया: श्री करुणामयया स्मरण याना हानं मेपिं दूतपिन्त कन्या मायक्य छ्वत। दूतपिन्त समुद्रक धयाह्म जुजुया म्हाय् धायक्य छ्वत।

समुद्रक जुजुं मती तल— रूप गुण मदुसां चक्रवर्ती जुजु जूगुलिं थुजोह्म जुजुनाप सम्बन्ध जुल धाय्वं तसकं भिं ज्वीगु भा:पा: कन्या बीगु अनुमति बिल। अले अलिंदा महारानीया

मनय् तसकं हर्ष तायाः पुरोहित, काजी भारदार सहित यानां अनेक सल, किसि, अनेक बाजं सहित नाना आभरण बियाः प्रस्थान याना छ्वत। समुद्रक जुजुं नं थुगु समाचार सियाः अति हृर्ष याना राजदरबारे वना माक्व विधि याना भिंगु दिं स्वयाः विरकुशया नां कयाः सुदर्शना रानीं कन्यादान बियाः विरकुश जुजुया देवी जुल धकाः वाक्य तय्धुंका माक्व विधि याना नाना प्रकारया बाजा थाकाः महामंगल जात्रा याना सिन्दूर ह्वलाः थ:गु देशय् वने त्यंबले समुद्रक जुजुं नं थः म्ह्याय्यात अनेक प्रकारया सल, किसि, दास, दासी आदि बियाः बिदा बिया लिहाँवन।

थनंलि लँय् ववं काशी देशया लिक्क थ्यंबले राजपुरोहितं राजकूलय् वना अलिंदा महारानीयाके विन्ति यात, "भो! महारानी छलपोलया प्रतापं सुदर्शना कन्या पवनाछ्वय् धुन। अष्टमी व्रतया आनुभावं थ्व पृथ्वी मण्डलय् थुह्म मैंया बरोबर बाँलाःह्म मेह्म मुं दईमखु साक्षात् लक्ष्मी समानह्म कन्या लात। आः छलपोलया मनोरथ पूर्ण जुल धकाः विन्तीया खँ कन। अलिंदा महारानीं सुदर्शनयात खना तसकं लय्ताया थी थी कुशल खँ ह्लाना लिहाँ वयाः थः पुत्रयात समाचार कन। थुबले विरकुश जुजुया मनय् तसकं हर्ष तायाः थ:त भाग्यवान् ताय्का च्वन। थनंलि अलिंद्रा महारानी पुरोहित-याथाय् वना थुजोह्म बाँलाःह्म मैंयायात विरकुश क्यने जीमखु। न्ह्याथे याना नं जतन याय्माल धकाः सल्लाह

या:बले पुरोहितं अलिंदा महारानीयात धैर्य बिया: "महारानीं छुं धन्दा कया बिज्याय्म्वा: मागु जुक्ति जि याय् ।" धका: भलसा बिया माक्व प्रबन्ध मिलेयाना लगन् स्वया: नाना प्रकारया मङ्गल याना उभानया दथुई अष्टमङ्गल पूर्णघट स्थापना याना यज्ञया सामग्री सकतां मिलेयाना कन्या दान बिल ।

थुबले विरकुश जुजुया मनय् तसकं हर्ष माने याना गुरु पुरोहितयात दक्षिणा बिया काजी भारदारपिन्त यथायोग्य परिमाणं प्रसाद बिल । थनंलि माक्व कर्म याय् सिधयूका नाना मङ्गल याना राजद्वार ध्यंका अन्तपुरय् वन । अन्तपुरय् बुद्ध धर्म संगया मूर्ति च्वया: अष्टमी व्रतया आनुभावं जन्म जूह्म मांधाता जुजुया बाखँ च्वयात:गु, नाना प्रकारया रत्न थुना त:गु सुवर्णया इलां पेनात:गु धर्म धातुया मण्डल दय्का: भूगोलया परिमाणं सकतां तया: सुवर्णया खाताय् नाना प्रकारया लासा लायात:गु खाताय् पयतुना अलिंदा महारानीं भौमचायात स्वया: धाल, "भो भमचा मय्जु, आ: छं मनय् छुं शंका याय्मते थुगु कोथाय् गुबलें हे मत च्याके मज्यू ।" धका: मा:गु खँ ह्लाना थ: पिहाँ वया विरकुश जुजुयात कोथाय् ध्यने छ्वत ।

थनंलि सुथय् जुय्वं भमचायात थ:गु कोथाय् स:तके छ्वया सखीजनपिं नाप दिन वं मचायक ह्मितका तल । बा:छि लच्छि दयावसेंलि नं थ: स्वामीया दर्शन मदुगु व

मेमेगु कोथाय् मत च्याके ज्यू थ:गु कोथाय् जक मत च्याके मज्यूगु खँ लुमंका: थुकीया हेतु सीकेत तसकं उत्सुक ज्वीका च्वन। चक्रवर्ती जुजुया रानी जुया नं अन्धकारय् च्वनेमा:गुलि थ:गु मनय् आकुल व्याकुल ज्वीका भसुका तया: समा: याय्-मा:गु नं मयासे सुम्क च्वनाच्वन।

अलिदा महारानीं थुकीका कारण सीका: थ: भौमचा-यात बाँलाक न्वाना मन तय् सय्के बिया समा: याके बिल।

छन्हु चाह्लय् सुदर्शना रानीं विरकुश जुजुयात थ: च्वनेगु कोथाय् मत छ्प्वा:सां च्याका: थी थी ख्वा: स्वया खँ ह्लाय्गु मनसुवा व्यक्त यात। थ्व खँ न्यना विरकुश महाराजया छु याय् छु याय् जुया न्वमवासें ख्वा: तोपुया च्वन। कन्हे खुन्हु नं सुदर्शनां व हे खँ दोहरे या:बले विरकुश महाराजं थ: मांया हुकुम उल्लङ्घन याय् मछा:गु व मांयाके न्यना जक थ:गु कोथाय् मत च्याका: थी थी ख्वा: स्वया: खँ ह्लाय् फँगु खँ व्यक्त यात। थ्व खँ न्यना सुदर्शनाया मनय् तसकं संदेह ज्वीका: न्वमवासें च्वन। कह्लय् खुन्हु विरकुश महाराजं थ: मां याथाय् वना थ:त सुदर्शनां पिरय् यानाच्वंगु खँ कना थुकी जतन याय्मा:गु बारे व्यक्त यात। अलिदा महारानीं सुदर्शनायात चक्रवर्ती महारानी जुया नं न्ह्यो मवय्कुसे मनय् सुख मदय्का च्वंगुया बारे न्यना स्व:बले सुदर्शना महारानीं थ: च्वनेगु कोथाय् मत च्याके मखंगु व थ: स्वामीया दर्शन याय् मदुगुलि तसकं मनय् दु:ख जूगु खँ व्यक्त यात। अले

अलिंदा महारानीं व राज्यया चलन अथेहे जूगु व थःगु पालय् नं अथेहे कोथाय् मत मच्याकुसे च्वनेमाःगु व मचा छह्म दय्धुंकाः जक थःगु कोथाय् मत च्याके दुगु व थः स्वामीया दर्शन याय् दुगु खँ व्यक्त यात। थःगु कूले थथे नियम दय्का तःगुया कारण काम रागय् भुलेजुल धाय्वं राज्य नष्ट जुया-वनीगु भयं याना खः धका मखुगु खँ ह्लाना थः भौमचायात अलिंदा महारानीं धैर्य बियाच्वन।

थ्व खँ न्यना सुदर्शना महारानीया मनय् तसकं सुख मदया थः सखीपिंथाय् वना थःगु समस्या प्वंकः वन। थुकथं सुदर्शना महारानीया थःगु इच्छा पूरा मजूगुलिं ह्लिया ह्लिथं गंसि जुयावन।

अलिंदा रानीं सुदर्शनाया थुकथं हे मनय् अशान्ति ज्वोका च्वन धाय्व थ्व हे पीरं प्राण तक नं तोतीगु भय खना ग्याना सुदर्शनायात मनय् धैर्य यानाच्वं, प्यन्हुया भित्रय् इच्छा पूरा याना बीगु वचन बिल।

माजुया वचन न्यना सुदर्शनाया मनय् आशा दयाः प्यास चाःह्मस्यां समुद्र स्वय्थें रोगीं वैद्य स्वयथें तसकं आशा जुयाः फुथें धैर्य यानाच्वन।

सुथय् जुइवं मन्त्री, काजी, भारदारपिं मुंका सुदर्शना-यात गुकथं मन च्वनीगु खः उकथं विरकुश महाराजया दर्शन याकेगुलि सल्लाह साहुति याकल। सल्लाह साहुति निर्णय जूकथं इन्द्रकुशयात जरि भरेयानातःगु वसतं पुंकाः सिंहासनया

न्ह्योने तया: विरकुश महाराजयात ल्यूने तया: छत्र ज्वंका: न्यास: कुमारपिं व मन्त्री, काजी, भारदार सहित तयार जुया दर्शनशालाय् च्वना सुदर्शनायात दर्शन बिल।

सुदर्शनां थ: स्वामी जुयाच्वंह्म इन्द्रकुश हे ज्वी धयागु भा:पा: लय्ताया: अलिंदा महारानीयाथाय् वना थुगु राजसभा खना थ: तसकं लय्ताया थ:गु मनोरथ पूर्ण जूगु खँ कन। परन्तु छत्र ज्वंह्म विरकुश (थ: स्वामी धका: मस्यूगुलि) अति हे मययापुसे च्वना अयोग्यह्म हे मनू जूगुलि व मनुखं याना सभाया शोभा हे मदुगु खँ विन्ति यात। थ्व खँ न्यना अलिंदा महारानीं उह्म मनू बाँमला:सां फुक्कं मन्त्रीपिसं हनात:ह्म महावीर पराक्रमी सकल लोक पालन यानाच्वंह्म जूगुलिं बिरूप जूसां उलिहे स्वरूपह्म व मू दुह्म ख:। उकिं वयात निन्दा याय् अयोग्य धयागु खँ कन। थ्व खँ न्यना सुदर्शना सुम्क च्वन।

हानं रात्रीकालय् थ: स्वामी विरकुशयात सुदर्शनां ह्निनय् सभाय् छत्र ज्वंह्म छह्म तसकं हे ग्यानापुसे च्वंह्म विरूपह्म जूगुलि अपायच्व: बाँला:गु सभाया सौन्दर्य हे मदुगु खँ कना उह्म मनूयात ज्या छगु बिया गनं मेथाय गामय तयक्य छ्:सा ज्यू धयागु सल्लाह बिल।

थ्व खँ न्यना विरकुश महाराज मुसुहुँ ह्निला: उह्म विरूपह्म मनूयात निन्दा याये अयोग्य, वयागु हे दयां थुगु राज्य सुख भोग यानाच्वने दुगु ख:। उकिं थ:ह्म गथे वयात

माने याना वयाच्वन, अथेहे सुदर्शना रानीं नं वयात माने याय्मा: धका: सल्लाह बिल। विरकुश महाराजाया खँ न्यना सुदर्शना सुम्क च्वन।

छन्हु विरकुश महाराज तुरंगवल सहित सिपाहिंगणपिं मुंका शिकार बिज्यात। उगु बखते अकस्मात किसिग: मिं नया: मन्त्री, काजी, भारदारपिं मुना अनेक प्रकारं यत्न यात नं मि स्याय् मफया अलिंदा महारानी व सुदर्शनापिं सहित ग्याना विलाप याना थ्व खबर विरकुश महाराजायाथाय् थ्यंके साथं वसपोल याकनं मि न:थाय् बिज्याना ह्ला ज्वजलपा: आकाशय् थस्वया श्री आर्य अवलोकितेश्वरया नां कया: देवराजया गुह्याली पवना सिखलं चिनात:पिं किसि फुक्कसितं सिख: त्वा:ह्लाना पित छ्वयाबिल। अले देवराजया आनुभावं अकस्मात तसकं वा वया: मि फुक्कं सिनावन। थुकथं विरकुशया प्रतापं छुं क्षरणं हे मि सिनां फुक्क किसितय्‌त रक्षा यानाब्यूगु खनां प्रजागणपिं फुक्कसियां विरकुश महाराजयात धन्य धन्य धका: गुणगान यानां वसपोलया चिरंजीवीया आशिका यानाच्वन। थुकथं सुदर्शनां थ:ह्म स्वामी अथे विरूपह्म खनी धयागु थुयावल। थ:त विरूपह्म स्वामी मक्यनेया लागि कोथाय् मत मच्याकुसे तयात:गु व स्वामीया दर्शन याके मब्यूगु खँ फुक्कं थ्वीका: अन मच्वंसे गुप्तगु मार्ग थ:छें बिस्यूंवन।

थुखे विरकुश महाराजं सुथय् दनां स्व:बले सुदर्शना

मदुगु खना हथामं मा:जुया: अलिंदा महारानीयाथाय् वनां थ्व खबर विन्ति यात। अलिंदा महारानीया थ्व खबर न्यनां तसकं विरह ज्वीका च्वन।

विरकुश महाराजया मनय् तसकं विरह ज्वीका: सुदर्शनाया प्राण रक्षा ज्वीमा, अष्टमी व्रतया आनुभावं सुदर्शनायात माला: ल्वीका हय् मफुसा तपोवन वनां जीविका यायगु प्रतिज्ञा यात। थ: मां अलिंदा महारानीयात धैर्य बिया पुरोहित प्रभृति, मन्त्री, काजी, भारदारपिं सकलें मुंका: थ: सुदर्शना मा:वनेगु खँ कनां, कुसद्रुम राजकुमारयात सिंहासनय् तया माव्व बन्दोबस्त मिले यानां, मांया सिया श्री चरणय् भोपुया: विणा छग: जक ज्वनां जोगीया भेष कया: श्री करुणा-मयया नां कया देशान्तर वने धका पिहाँ बिज्यात।

थुकथं थासं थासय् बास याना विणा थानां म्ये हाला: लोकया चित्त बोध यायां भिक्षा पवनां सुदर्शना मा:जुजुं छन्हु समुद्रक जुजुया उभानय् थ्यंक: वन। उबले उगु उभानया मालिनीनं विणाया शब्द न्यनां विरकुश महाराजयात ब्वना यंका: म्ये हाय्का तल। विरकुश महाराजं थ्व उद्यान समुद्रक राजाया उद्यान धका सीका: मालिनी स:ता: स्वाँ थ्वके बिया तसकं बाँलाक स्वाँ हनां उगु स्वाँमाय् थ:गु नां तया छ्वत। स्वाँ हंगु तसकं बांलागुलि मालिनी तसकं लय्ताया थ्व स्वाँ जुजुयाथाय् चढे याय् यंकल। जुजुं नं स्वाँ मा:हनात:गु तसकं बाँला:गु खनां खुसी जुया उगु स्वाँयात सुदर्शनायाथाय् बीके

छ्वत । ह्लापांला सुदर्शनाया नं स्वाँ मा: खंबलेला तसकं लय्ताल । लिपा स्वांमा:या नापं विरकुश महाराजया नां खँबले तंचाया स्वाँ कुचा कुचा याना हाकुतिना वां छ्वया-बिल । थ्व खँ मालिनी नं विरकुश महाराजयात वया कंवल ।

विरकुश महाराजं थ:गु अपमान जूगु सिया: अपमान जूसां थ:गु ज्या सिद्ध मजूतले सहयाय् फुह्म ज्ञानी धाई सहयाय् मफुह्म मूर्ख धाई धका: समाचार न्यने धुंका थ:गु मन धैर्य याना मालिनीयाके बिदा कया: उद्यानं पिहाँ वया विणा थाना म्ये हालावंगु खना कुम्भकार छह्मस्यां आदर वचन तया थ:गु थासय् ब्वनायंका म्ये हाय्का तल । थुकथं कथहनं थ:गु चिह्न तया तसकं बाँला:गु कुम्भ छगो दय्काबिल । कुम्भकारं थुगु कुम्भ खना लय्ताया: जुजुयाथाय् छाय्त यंकल । जुजुनं थुगु कुम्भ खना तसकं लय्ताया: सुदर्शनायाथाय् थुगु कुम्भ बीके छ्वत । सुदर्शनां विरूप फकीरया चिं खने साथं हाकुतिना वां छ्वयाबिल । थ्व खँ कुम्भकारकं विरकुश महाराज (विरूप फकीर) यात कँवल ।

अन विरूप फकीर पिहाँ वया टक्षकारयाथाय् च्वंवन । थुगुहे प्रकारं टक्षकारयाथाय् रथ छगू छाँटवंक दय्का: उगु रथे थ: च्वनां थ:गु मुले सुदर्शना फयतुनाच्वंगु दृष्य तया: दय्कल । थ्व रथ तसकं बाँला:गुलि उगु रथ टक्षकारकं जुजुयाथाय् छाय् यंकल । थ्व नं ह्लापा ह्लापायागु वस्तु थें सुदर्शनायाथाय् थ्यंबले सुदर्शनां ह्लापाथें अपमान यानाछ्वत ।

थुगुहे प्रकारं टक्षकारयाथासं धोबीयाथाय् वना जुजु व महारानीया वसः हियाबिल। जुजु व महारानीं थ्व विरूप फकीरं वसः हियाब्यूगु तसकं बाँलागु बयान या:गु न्यना सुदर्शना अन नं तँ म्वेका दनावन।

थनं छह्म ताम्राकारयाथाय् वना कोथा ज्वलं दय्क:वन, थुगु ज्वलं ताम्राकारं जुजुयाथाय् ल:ह्लानाबिल। थुकथं बाँलाक दय्वय स:गुलिं ताम्राकारं विरूप फकीरयात थ:थाय् च्वनेगु आग्रह यातनं अनं पिहाँवना सुवर्ण कालया छें दुहाँ-वन। अनं वं सप्तभूषण आभरण दय्काबिल। गुगु आभरण खना सुवर्णकाल तसकं लय्ताया जुजुयाथाय् छाय्यंकल। थ्व आभरण तसकं बाँला:गुलिं जुजुं सुदर्शनायाथाय् बीके छ्व:बले सुदर्शना नं तसकं लय्ताया उगु मा: क्वखा:बले विरूप फकीरया चिं खना काचाक्क त्वयाखतनं वांछ्वत। थ्व दृष्य खना सुवर्णकाल तसकं अजू चाया लिहाँवया थ्व खँ विरूप फकीरयात कन।

अननं विरूप फकीर पिहाँवनां मणि कालयाथाय् वनां नाना प्रकारया मणि माणिक थुनात:गु जन्त्र दय्का: उकि किसिग: मीन:गु, क्वथाय् मत च्याके मदुगु आदि दृष्यत तया-बिल। थ्व जन्त्र नं जुजुयाथासं सुदर्शनायाथाय् थ्यंबले सुदर्शनां फुक्कं दृष्यत स्वीका: जन्त्र त्वयाखतनं चूर्ण ज्वीक स्यंका बिल। थ्व खँ मणिकालं विरूप फकीरयात कंबले विरूप फकीर ह्विला: अनं पिहाँवना जन्त्रकारयाथाय् वन।

जन्त्रकारयाथाय् विरूप फकीरं थ:गु करामतं पंक्षीगणपिं ब्वय्काछ्वत, उपिं पंक्षीत समुद्रक जुजुया राजसभाय् जूवना थ:थ:गु स: पिकया: म्ये हाला: प्याखँ हुला: धाल, "हे सुदर्शना ! गुमानि तोति, गुमान धयागु सदां मच्वं ।" धका धा:गु न्यना जुजु आश्चर्य चाया: थुपिं पंक्षीत गनं व:पिं धका न्यनास्व:गु बखते जन्त्रकारं विरूप फकीरया करामत ख: धयागु बारे खँ कन । जुजुं विरूप फकीरयात ब्वनाहय्गु खँ ह्ला:बले सुदर्शना तं चाल ।

थुखे विरूप फकीरयात राजदरबारे जूगु फुक्कं घटना जन्त्रकारं कने धुंका: विरूप फकीर जन्त्रकारयाथासं दना वनां मधिक:मियाथाय् वन । मधिक:मियाथाय् तसकं सा:सा:गु मधिया परिकार दय्काबिल । थुगु मधि मधिक:मिं न्ह्याबलें थे जु[ुयाथाय् यंकूबले जुजुं मधि नया: तसकं सा:गुलिं प्रभावित जुया: मधि छूह्म विरूप फकीर थ:गु दरबारे स:ता हय्गु आज्ञा जुल । मधिक:मिं समाचार विरूप फकीरयाथाय् थ्यंका: दरबारे वनेत अनुरोध यात । विरूप फकीर दरबारे वंबले जुजुं वयाके छु कारणं अथे जोगी ज्वीमागु आदि बारे फुक्कं खँ न्यन ।

अले विरकुश फकीरं थ: काशी देशया मृगदावनय् बास यानाच्वंह्म विरूप नांह्म ब्राह्मण ख: । सुदर्शनाथें जोह्म कन्या विवाह यानात:गु दुसां उह्म कन्यानाप विछोड जुयाच्वंगुलिं जोगी जुयागु धका: खँ कन ।

जुजुं विरूप फकीरयात मेह्म हे ब्राह्मणी छह्म विवाह यायगु सुभाव बियाः धन दौलत यक्व बियाः लहिना तल। हानं उह्म जोगीया लागि राजदरबारया गननं लँ बन्द याय् मदु धयागु हुकुम बिल।

छन्हु विरूप फकीरं मृदङ्ग थानां बाँसुरी पुयाः विरह म्ये हालाः विणा थानां व रानी प्रभृति सकलें सखिजनपिं मोह यानां वेला वखत स्वयाः क्रिडा विद्या, सहन विद्या, युद्ध विद्या, गुप्त विद्या, गोचर विद्या आदिया गुण क्यना च्वन। थुकथं छन्हु विरूप फकीरनाप सुदर्शनाया सखीपिं लुकुकासा ह्मिताच्वंगु खनां सुदर्शना तसकं तँचायाः पासापिन्त ब्वः ब्यूवन। सुदर्शना तँ चाःगु सिया विरूप फकीर वनां सुदर्शनानाप थःगु दुःखया खँ कनां थःगु दरबारय् लिहाँ वनेत अनुरोध याःवन। तर सुदर्शनां विरूप फकीरया खँ न्यनेगु पलेसा तँ चायाः हक्का हल। अले विरूप फकीर नं तँ चायाः मानय् यानां वनेमखु धयागु खःसा खिपतं चिनासां लुया यंकेगु धम्की बिल। विरूप फकीरं थुकथं धम्की ब्यूगु खना सुदर्शनां नं आत्महत्या याना सिनावनेगु धम्की बिल।

थुकथं सुदर्शनायात खँ न्यंकेमफुगुलिं विरूप फकीर हारेचायाः थः मामं अष्टमी व्रत पाले याःला मयाःला खबर मसिया आकुल व्याकुल जुयाच्वंबले हे थःगु देशं भेषधारी दूत छह्म वयाः अष्टमी व्रतया प्रसाद बीहयाः थःगु देशया समाचार कंवल। अले विरकुश महाराज तसकं लय्तायाः

दूतयात मा:गु खँ कना लित छ्वत ।

छन्हु दुर्मति जुजुं सुदर्शनाया विरहनं विरकुश महाराज जोगी जुयावन धयागु सीकाः सुदर्शनायात विवाह याय्गु लागि पौ छपौ बिया दूत छ्वयाहल । तर समुद्रक महाराजं निको विवाह ज्वीमखुगु खँ ह्लानां उगु प्रस्तावयात अस्वीकार याना छ्वत । अले उह्म दुर्मति जुजुं नं सुदर्शना मब्यूसा युद्ध यानां हे हरण याय्गु मती तयाः मेगु सिमानाया खुह्म जुजुपिं गृहालि फ्वनां चतुरंग बलं संयुक्त यानां सल, किसि व यक्व प्रकारया हतियारत ज्वनां समुद्रक जुजुया देश घेरय् यानां समुद्रक जुजुयात सुदर्शना बीमखुसा युद्ध या, युद्ध नं याय्-मफुसा दे तोताः हुँ धयागु खँ सहित पत्र छ्वल ।

थुगु पत्र वय्सायं समुद्रक जुजुं सुदर्शनायाथाय् वनां थ्व पत्र ब्वनां न्यंकल । तर सुदर्शनां छुं उत्तर मब्यू ।

सुदर्शनायागु थथे जिद्दी स्वभाव खनां समुद्रक जुजुया तँ पिकयाः ब्वःब्यूगुलिं सुदर्शना वाथा इथि दनां मांह्म सिथाय् वनां थः सिनावनेगु निश्चय जूगु व थः सीधुंका उकीया अस्थि कया उद्यानय् थुनाः उकीया द्योने कणिका धयागु स्वांमा पिनाः थुगु स्वाँ परमेश्वरपिन्त छायाः सुगति लाकाब्यु धयागु मनसाय व्यक्त यात । थथे म्ह्याय्ह्मसिगु दुःखँ जाःगु खँ न्यनां व थः स्वामीयात आपद जूगु खँ लुमना रानीया तसकं विलाप याना थःगु नुगले थःम्हं दायाः थःगु सं थःम्हं चफ्फुना बँय् गोतुला ख्वख्वं मूर्छा जुयावन । थ्व दृष्य खना सुदर्शनां

अय् याय् थय् याय् मसियाः आत्ते जुया काचाकाचां थः स्वामी विरकुश जुजुया तुती भोपुयाः थःम्हं यानातयागु गल्तीया लागि क्षमा फ्वनां थःगु कारणं थः बौयात जुयाच्वंगु आपदया बारे फुक्क खँ कनां मद्दत फ्वंवन। विरकुश महाराजं नं सुदर्शनायात क्षमा बियाः सुदर्शनायात थःम्हं धैथे च्वनेगु सत्य वाचा ह्लाकाः तिनि उगु आपदय् गुहाली बीगु वचन बिल। थुकथं विरकुश महाराजनाप सुदर्शना खँ ह्लानाच्वंबले सुदर्शनाया मां स्वच्छा रानी थः म्ह्याय् गन वन धका मामां-वःबले थः म्ह्याय् व विरूप फकीर खँ ह्लानाच्वंगु खन। थ्व दृष्य खना रानीया आश्चर्य तायाः थुकीया कारण न्यना स्वःबले सुदर्शनां थः मांयात थः स्वामी ह्मसीका बिया थःम्हं अज्ञानी जुयाः थः स्वामीयात अपमान यानागु व थः स्वामी विरकुश महाराजं थःगु माया तोते मफयाः थःगु दरबारे थ्यंक वयाः दुःख सियाच्वंगु फुक्क कारण कना थः मां स्वच्छा रानीया सन्देह मदय्का बिल। थ्व खँ न्यना स्वच्छा रानीं हर्ष तायकाः हथासं थः स्वामी समुद्रक महाराजयाथाय् वनां जूगु खँ फुक्कं कन। ह्लापां ला समुद्रक महाराज विरकुश महाराज थें ज्याःह्म चक्रवर्ती जुजु, इन्द्रया पासा थःगु राजभवने साधारण मनूया रूपय् च्वनाच्वन धयागु खँय् विश्वास याय् मफुत। लिपा स्वच्छा महारानीं सन्देह मदय्क खँ कंबले जुजुया नं तसकं हर्ष तायकाः थःम्हं मस्युसें विरकुश महाराजयात थःगु दरबारे ज्या याका तयागु लुमंकाः हथासं

वना विरकुश महाराजयात सम्मान यानां ब्वना हयाः थःगु सिंहासने पयत्वीकाः क्षमा फ्वन । विरकुश महाराजं नं थःत समुद्रक महाराज थें ज्याःह्म ससःश्रबु दुगुलिं धन्य भाःपिल ।

श्रले समुद्रक महाराजं विरकुश महाराजयात सुगंध जलं स्नान याकाः सफागु वस्त्रं पुंकाः पंच गव्य बियाः श्रागमय् नित्य पूजा याकाः थः नापं तयाः भोजन याकल । थनंलि विरकुश जुजुया भोजन याय् धुंकाः राज सभाय् बिज्यानां नाना प्रकारं प्याखँ हुइकाः महाउत्सव यानां च्वंबले श्रकस्मात् कोलाहल शब्द न्यनां विरकुशं समुद्रक महाराजयात थुकीया कारण न्यना स्वःबले समुद्रक महाराजं तसकं लज्या चायाः दुर्मति महाराजं छ्वयाहःगु पत्र विरकुश महाराजयात लःल्हाना बिल ।

विरकुश महाराजं पत्र बाँलाक ब्वने धुंकाः समुद्रक महाराजयात धैर्य बियाः छुं हे धन्दा कया बिज्याय्म्वाः निर्भय जुया बिज्याहुँ, सिंह याथाय् ध्वं हाःवयाच्वंगु समान जुयाच्वन । उह्म दुर्मति जुजुयात ज्वनाहयाः समुद्रक जुजुया दास यानाबी धयागु वचन बियाः चतुरंगबल सैन्य सहित तयार यानां नाना प्रकारया शस्त्र श्रस्त्र धनुष श्रादि प्रस्थान यानां थःगु देशय् पौ छ्वया संग्राम याय्त तयार जुयाः भिगु दिन स्वयाः समुद्रक जुजुयाके बिदा कयाः नाना प्रकारया बाजं थाकाः किसि गयाः संग्रामय् बिज्यात । संग्रामय् दुर्मति जुजुया सैन्यजन पिसं विरकुश महाराजयात नं खनेवं हे ग्यानां

थर थर खाकाच्वन । सुदर्शना रानीया विरहनं विरकुश महाराज जोगी जुयावन धयागु खबर न्यनां मग्यास्य संग्राम याःवःपिं विरकुश महाराजयात खनेवं थरथर खानां ग्यानां थम्हं ज्वनाच्वंगु हतियार तोताः ह्लय्सःह्म जुजुपिसं ह्लाः विन्ति यानां विरकुश महाराजयाथाय् वनां थःथःगु मुकुट तोयाः थःपिं शरण वयापिं जूगुलिं मरण याना बिज्याय् मते धकाः क्षमा फ्वंवन । अले विरकुश महाराजं नं शरण वःपिन्त मरण याय् मज्यू धकाः क्षमा बिया बिज्यात ।

समुद्रक जुजुं थुगु समाचार सियाः तसकं लय्तायाः बाजं थाकाः सिंदुर जात्रा यानां विरकुश जुजु प्रमुख सकल जुजुपिन्त राज द्वारय् ब्वनायंकल । दुर्मति जुजु सहित सकलें मेपिं देशान्तरया जुजुपिसं नं समुद्रक जुजुया चरण भोपुयाः थःथःगु अपराध क्षमा याय्गु लागि क्षमा फ्वनाः सदांया लागि दास जुया च्वने दय्मा, समुद्रक जुजुया हुकुम मदय्क छुं याय्मखु आदि धकाः बिदा कयाः थःथगु छ्यें लिहाँवन ।

विरकुश महाराज नं थःगु राज्ये लिहां वनेत वचन फ्वंबले समुद्रक महाराजं थः वृद्धावस्था थ्यने धुंकूगुलिं तपोवने वनेगु इच्छा जूगुलिं विरकुश महाराजं हे राज्य सह्माले याय्त अनुरोध याःबले विरकुश महाराजं छको जकसां थः मांयाथाय् वने धाःगु वचन न्यनां समुद्रक महाराजं सुभ दिन व थीर लगन स्वयाः विरकुश महाराजयात राज्याभिषेक बियाः सकल भारदार प्रभृति प्रजागण पिन्त थः तपोवन वनेत्यल

उकें चक्रवर्ती जुजु विरकुश महाराजयात जुजु मानेया धका: हुकुम जुस्यंलि प्रजागणपिं सकलें जानां थ्व खँयात सहर्ष स्वीकार यात ।

थनंलि छुं दिन लिपा विरकुश महाराजं बिदा फ्वना: सुदर्शना ब्वनां थ:गु राज्ये लिहाँ बिज्यात । छन्हु शुक्र पक्षया अष्टमी खुन्हु महातवधनपुस्करनिया तीरय् थ्यंबले अनसं वास याना: भोजन सिधय्का: दनां पुस्करनी वनां ख्वा: सिले धका: विज्यानां च्वसं च्वनां दतिवन याना बिज्या:बले लखय् थ:गु किपा: थम्हं खनां मनय् तसकं संदेह ज्वीका: थ्व पुस्करनी सु वल धका: क्वस्व:बले तसकं भयानक अघोर मूर्ति खनां थ:थम्हं तुं ग्यानां लिचिलाच्वन । हानं छको स्व:बले तिनि थ:गु हे किपा: धका: सीका: थ:त थम्हं धिक्कार यानां थ:गु कपाले थम्हं दाया: तसकं विलाप यानां थ्व संसारय् म्वाना च्वनागुया छुं प्रयोजन मदुगु भापा: उगु पुखुलीहे क्वब्वानां प्राण त्याग याय् धका: तयार जुयाच्वन । थुबले श्री करुणामय नं देवराज इन्द्रयात लोहितमणिमुक्तीमा: यंका: विरकुश महाराजयात क्वखाय्का वा धयागु आज्ञा जुल । उगु मा: क्वखाय्वं विरकुश महाराज तसकं सुन्दरह्म युवक ज्वीगु जुयाच्वन । थुलि आज्ञा दय्वं हे देवराज इन्द्र हथासं वया: सिनावनेत तयार जुयाच्वंह्म विरकुश महाराज-यात काचावक ह्ला: ज्वनां पुष्करनीया तिरं थतहया: अथे सिनावनेगु तसकं अयोग्य, गुगु कारणं विरकुश महाराज

सिनावनेत तयार जूगु खः, आः उगु विषयलय् छुं चिन्ता काय्म्वाःल धकाः थम्हं ज्वनावःगु लोहितमणी मुक्तिमाः क्वखाय्काः हानं लखय् छको विरकुश महाराजया किपाः क्यन । थुबले महासुन्दर रूपह्म विरकुश महाराजं थःगु रूप थम्हं खनां मनय् तसकं हर्ष मानय् यानां देवराज इन्द्रयाके थथे थःत कृपा यानागुया कारण न्यंबले देवराज इन्द्रं अलिदा महारानीं करूणामयया भक्ति यानाच्वंगु धर्मं करुणामयया करुणा चित्त उत्पन्न जुयावयाः थःत उगु मणिमाः क्वखाय्-क्यत बियाहःगु फुक्कं खँ विस्तारं कन । हानं विरकुश महाराजयात श्री करुणामयया नामं अष्टमी व्रत पाले याय्गु तोते मते धकाः सल्लाह बिल । देवराज इन्द्र थःहे नं अष्टमी व्रत दनागुया पुण्यं देवराज धाय्काः च्वनेदुगु खँ कनां विरकुश महाराजयात उगु मणिमाः क्वखायाः स्वरूपगु रूप स्वयाः मणिमाः त्वयाः विरूपगु ख्वाः नं स्वय् धुंकाः देवराज इन्द्र विरकुश महाराजयाके बिदा फ्वनां थःगु थासय् लिहाँवन ।

अनंलि विरकुश महाराज थः शैन्यत सहित हर्ष पूर्वक थःगु दरबारे लिहाँ बिज्यानां थःगु अन्तःपुरय् दुहाँ वने त्योंबले पाले पहरातसें लँ पनां दुत मछ्वय्त संबले विरकुश महाराज नापं पुखुली वनां मोल्हुयाः ल्यूल्यू वःपिं थःपिं खंगु फुक्कं खँ विस्तारं कंबले तिनि द्वारपाल पुरुषपिं नं तसकं लय्ताया थः जुजुयात सत्कारपूर्वक दुने छ्वत ।

अन्तःपूरय् दुने वंबले नं सुदर्शनां थःगु क्वथाय् अपरिचित

सुन्दरह्म मिजं छह्म व:गु खनां ग्यानां लाय् लाय्बुया हाल। अले विरकुश महाराजयात गनं वयाह्म, सु खः ? अथे अन्त:पूरय् जुजुया ववथाय् मन्यंसे दुहाँव:ह्म सित जुजु वलकि प्राण काई धका: धम्की बिल। विरकुश महाराजं थ: सुन्दरह्म जूगुया कारण विस्तारं कननं सुदर्शना पत्या: मजूगुलि मणिमा: त्वया: ह्लापायागु रूप क्यननं सुदर्शना पत्या: मजुसे भन मायारूपी, छली, जालोह्म पुरुष भा:पिया: थ: पतिव्रता धर्मय् च्वनाच्वनाह्म जूगुलि श्राप बिया: भष्म यानाबी धका: धम्की बिया: श्राप बीत्यन। अबले विरकुश महाराजं श्राप बीत्यंगुलि ग्यानां तीजक दनां पिहां वनां मन्त्रीगणपिं छ्वया: सुदर्शनायाथाय् बिन्ती याके छ्वत। मन्त्रीगणपिसं पुखुली म्ह:ल्हूबलेनिसें जूगु घटना फुक्कं कनां विरकुश महाराज सुन्दर जूगु सुदर्शनाया पुण्य व अलिदा महारानीया पुण्यं यानां इन्द्र वया: मणिमा: क्वखाय्का ब्यूगु ख: धका: फुक्कं खँ कन। यदि थ्व खँ मखु धयागु जूसा सुदर्शना रानीं इमित न्ह्याग्गु दण्ड ब्यूसां फयाकाय् धयागु जिम्मा कया: सुदर्शनायात खँ न्यंकेत प्रयास यात। थ्व फुक्क खँ न्यने धुंका रानीं थम्हं स्वकेछ्व:ह्म सखीं नं पुखुली जूगु घटना विस्तारं कंसेंलि तिनि पत्या: जुया: वाथाक्क दनां जुजुया तुति भोपुया: थ: अज्ञानी जुया: द्व के ला:गुलि क्षमा पवनां विरकुश महाराजया सुन्दर रूप प्रति हर्ष ताय्काच्वन।

कन्हे खुन्हु सुथय् जुस्येंलि सुथय्या नित्य कर्म सिधय्का:

भोजन सिधय्काः थाय्थासय् चाःह्यू बिज्याःबले काशी देशया समीपय् थ्यंकःवन। थुबले कुसद्रम राजकुमारं थुगु समाचार सियाः पुरोहित मन्त्री काजी भारदारपिं सकलें मुंकाः नाना प्रकारया हर्ष बाजं थाकाः सिदुर जात्रा यानां लँ स्वः वयाः थी थी कुशल वार्ता यानां जुजु दर्शन याःबले कुसद्रम राजकुमारया मनय् विस्मय चायाः थः दाजु खःला मखुला मेह्म हे मनू जकं जुजु जुयाः वःगुला धकाः मनय् सन्देह ज्वीका च्वंगु खनां विरकुश महाराजं थम्हं क्वखाया-तःगु मणिमाः तोयाः विरूप जुयाः क्यन। हानं मणिमाः क्वखायाः स्वरूप जुयाः क्यन। अले मणिमाः व पलेस्वां पुखूया खँ कनां मन्त्री भारदारपिं सकलें मुना नाना प्रकारं बाजं थानां मंगल यात्रा यानां धूप थनां राजद्वारय् दुत यंकल।

राजदरबारे थ्यंस्येंलि अलिदा महारानीया तुती भोपुयाः छखे सुंक च्वंवन। अलिदा महारानीया मनय् विस्मय चायाः जुजुया ख्वाः स्वयाच्वंगु खनां विरकुश जुजुं मांया संदेह मदय्का बीगुया लागि मणीमाःया प्रभाव क्यनां विरूप जुया विन्ति यात– अष्टमी व्रतया प्रभावं सुदर्शना गुकथं नापलात, लडाईं त्याकाः सुदर्शना ब्वनां लिहांवःबले पलेस्वां पुखूया सिथय् बाःस यानां सुथय् ख्वाः सिलेत वंबले थःगु ख्वाः लखय् खनां विस्मय ज्वीकाः पुखुली क्वब्वानां सीत तयार जूबले करुणामयया दयां देवराज इन्द्र वयाः मणीमां ब्रिया

थकूगु कारणं यानां थः स्वरूप ज्वीदुगु आदि फुक्कं विस्तृत रूपं खँ कन । फुक्कं खँ न्यनां अलिंदा महारानी करुणामयया गुण लुमंकाः मनं मनं नमस्कार यानां मणिमाःया प्रभाव खनां अलिंदा महारानीं थ्व मणीमाःया प्रभाव जनतापिनि दथ्वी नं क्यने माःगु खँ विरकुश महाराजयात धयाविज्यात । अले विरकुश महाराजं दर्शन शालाय् च्वनां सकल प्रजागण-पिन्त, गुरु पुरोहित, काजी भारदारपिं सकलें मुंकाः थःगु मणिमाः क्वखायाः थःगु सुन्दर रूप क्यन । अले सकल प्रजा-गणपिनि जुजुया सुन्दर रूप खनां मनय् आश्चर्य चायाः वाताहां च्वनाच्वंगु खनां मणिमाः त्वयाः ह्लापायागु रूप नं क्यनां दर्शन बिल ।

थुकथं करुणामयया दयां प्राप्त जूगु मणीमाःया प्रभाव क्यनां मन्त्री भारदार प्रजागणपिन्त करुणामयया भाव भक्ति अटूट रूपं याय् फय्‌क्यमाः, अष्टमी व्रतया पालन यानां थःगु मनोकामना पूर्ण यानाच्वने फै धयागु उपदेश बियाः मन्त्री भारदार व प्रजागणपिं सकलें हे अष्टमी व्रत पालन याय्‌गु लागि तयार जुयाच्वंगु खनां विरकुश महाराज व सुदर्शना सहित तसकं उत्साह जुयाः पुरोहितया वाक्यं अष्टमी व्रत दनां सुखभोग याना च्वन ।

थुकथं राजा रानी प्रभृति मन्त्री काजी भारदार सहित प्रजागणपिं सकलें मुनां एक चित्त धर्म व्रत दनाच्वंगु खनां थवं थवे प्रशन्न जुयाः कार्तिक शुक्लया अष्टमी खुन्हु

आकाशवाणी जुया: विरकुश महाराजयात श्री करुणामयं दर्शन बिया बिज्यात। विरकुश महाराजं श्री करुणामयया दर्श प्राप्त ज्वीवं करुणामयया स्तुती भक्तिपूर्वक ब्वनां पूजा यानां क्षमा पवने धुंका: करुणामय नं वरदान बिया: विरकुश महाराज जन्म जन्मान्तर थुगु धर्म यानां दान पारमितां पूर्ण जुया: जगत संसार उद्धार यानां बोधी ज्ञान लानां लिपा शाक्य वंश ज्वीमा धका: आकासवाणि आज्ञा दय्का: विश्व रूपया दर्शन बिया अन्तरध्यान जुयाविज्यात।

थनंलि विरकुश राजा आदि फुक्कं मन्त्री काजी भारदार, प्रजागण प्रमुख फुक्कसियां धन्य धन्य करुणामय धका: नमस्कार यानां थी थी करुणा तया: धर्मय् चित्त तया: आनन्दं च्वन।

करुणामयनं ब्यूगु वरदानं सुदर्शना गर्भवती जुया: झिला दय्वं अति सुन्दरह्म राजकुमार छह्म जन्म जुल। अले गुरु पुरोहित मन्त्री भारदारपिं सकलें मुनां करुणामयया व्रत पालन या:गु पुण्यं जन्म जूह्म जूगुलिं उह्म बालकया नां उपवासकुश धका: नामाकरण यात।

थनंलि थूह्म राजकुमार शुक्र पक्षया चन्द्रमा बढे जूथें बढेजुया नाना प्रकारया शास्त्र इत्यादि सया वसेंलि सकल मन्त्री काजी भारदारपिं मुनां थुह्म राजकुमारयात राज्य ल:ल्हानां विरकुश महाराज थ: मां अलिंदा महारानी नापं सुदर्शना सहित ब्वनां तपोबन बिज्यात। तपोबनय् नं

श्री करुणामयया भजन यानां ताकालतक च्वनां तपस्या पूरा ज्वी धुंकाः स्वर्ग विमान ह्याः अप्सरागणपिसं च्वाम्वलं गाय्काः गन्धर्वपिसं म्ये हाय्काः नाना प्रकारं मंगल जात्रा यानां अलिदा महारानी व सुदर्शना सहित आदरसाथ स्वर्गय् थत यंकल। थनंलि अमरावती धयागु भूवनय् थ्यंकाः देवराज इन्द्रं थःगु आश्रमय् ब्वना यंकाः आदर पूर्वक मुसुहुं ह्लिलाः आज्ञा दय्कल– भो वीर चक्रवर्ती ! विरूप जुयाः विस्मय ज्वीकाः पुखुली क्वब्वाय्त तयार जुयाच्वंबले श्री करुणामयं बियाहःगु मणीमाः नं ववखाय्काः दिव्य सुन्दर याना बियाः तिनि विरकुश महाराजया मन बोध याय्फत। आः तिनि मनोरथ पूर्ण जुल। मखुला धकाः न्यंबले जुजु व रानीपिं फुक्कस्यां मनय् धन्य धन्य करुणामय धकाः वारम्वार नमस्कार यानाच्वन। थुबले देवराजं विरकुशयात उपोषध देवपुत्र धकाः नां तयाः लोहितमणि माः गन तयावया धकाः न्यंबले विरकुशं थः काय्यात बिया वयागु खँ कन। थुकथं विरकुश महाराजया काय् समेतं दय्धुंकूगुलिं विरकुश महाराजयात तसकं भाग्यमानी जुल धकाः हर्ष ताय्काः पारीजात स्वां स्वपासः ह्ललाः नाना प्रकारं पूजा यानां भोजन याकाः आशन बियाः मानय् यानातल। थनंलि विरकुश जुजुं हानं देवराजयात श्री करुणामय सुखावती भूवनय् विज्यानाच्वंगु खँ कनां अनेक प्रकारं करुणामयया गुण वर्णन यानां आनन्दं च्वनाच्वन।

थुकथं काशी देशयापिं प्रजागणपिं सकलें मृत्यु जुयाः धर्म यानातःगु अनुसारं उद्धार जुयाः गुलि देवपुत्र व गुलि जन्म हे काय्म्वाःगु मोक्ष गती लानां वन ।

उपवासकुश राजकुमारयानं श्री करुणामयया अष्टमी व्रत दनां प्रजापिं प्रतिपाल यानां काशी देश न्ह्याबलें सुभ मंगल यानां अति वृष्टि, अनावृष्टि, संग्राम, जलमय, थलमय, आकास भय आदी छुं हे भय मदय्क सुख आनन्दं राज्य भोग यानाच्वन ।

धर्मकीर्ति प्रकाशन

(नेपाल भाषा)

(१) बुद्धया झिनिगू विपाक
(२) अभिधर्म भाग–१,२
(४) मैत्री भावना
(५) ऋद्धि प्रातिहार्य
(६) योह्म म्ह्याय्
(७) पञ्चनीवरण
(८) बुद्ध धर्म
(९) भावना
(१०) एकताया ता:चा
(११) प्रेमं छु ज्वी ?
(१२) कर्तव्य
(१३) निखा
(१४) बुद्धया अन्तिम यात्रा १, २
(१६) त्रिरत्न गुण स्मरण
(१७) परित्राण
(१८) कर्म
(१९) प्रार्थना संग्रह
(२०) बाखँ
भाग– १, २, ३, ४, ५, ६
(२६) बोधिसत्व
(२७) शाक्यमुनि बुद्ध
(२८) अनत्त लक्खण सुत्त
(२९) वासेट्ठी थेरी
(३०) धम्म चक्कप्पवत्तन सुत्त
(३१) लक्ष्मी द्यो
(३२) महास्वप्न जातक
(३३) बाखँया फल भाग–१, २
(३५) जातक बाखँ
(३६) राहुलयात उपदेश
(३७) अहिंसाया विजय
(३८) प्रौढ बौद्ध कक्षा
(३९) मूर्खंह्म पासा मज्यू
(४०) बुद्धया अर्थनीति
(४१) श्रमण नारद द्वि. सं.
(४२) क्षान्ति व मैत्री
(४३) उखानया बाखँ पुच:
(४४) पालि भाषा अवतरण–१
(४५) मत्ति मिसा गति मिनी
(४६) बौद्ध ध्यान भाग–१, २
(४८) हृदय परिवर्तन
(४९) ह्लापांयाह्म गुरु सु ? द्वि.
(५०) अभिधर्म
(५१) सप्तरत्न धन
(५२) महासति पट्ठान सूत्र
(५३) शान्तिया त्वाथ:
(५४) चरित्र पुच: भाग–१, २
(५६) बुद्ध व शिक्षा (क)
(५७) बौद्ध ध्यान

(५८) किसा गौतमी
(५९) जप, पाठ व ध्यान
(६०) लुम्बिनी विपस्सना
(६१) विश्व धर्म प्रचार देशना भाग १, २
(६३) योगीया चिट्ठी
(६४) जातक माला भाग-१, २
(६६) संक्षिप्त भावना
(६७) महानारद जातक
(६८) पालि प्रवेश भाग- १, २
(७०) चमत्कार
(७१) मणिचूड जातक
(७२) महाजनक जातक
(७३) गृही–विनय तृ. सं.
(७४) बुद्ध व शिक्षा (ख)
(७५) बुद्ध–जीवनी
(७६) सर्वज्ञ भाग–१, २
(७८) धम्मपद कविता
(७९) धर्म मसीनि
(८०) दान
(८१) तेमिय जातक
(८२) वम्मिक सुत्त
(८३) मध्यम मार्ग
(८४) महासीहनादसुत्तं
(८५) भिंह्म म्ह्याय् व काय्
(८६) भिक्षु जीवन
(८७) भिंह्म मचा
(८८) विवेक–बुद्धि
(८९) स्वास्थ्य लाभ
(९०) शिक्षा भाग– १, २, ३, ४
(९४) दृष्टि व तृष्णा
(९५) विपस्सना ध्यान
(९६) झंग लाइह्म लाखे
(९७) सतिपट्ठान भावना
(९८) गौतम बुद्ध
(९९) धम्मपद व्याख्या भाग–१
(१००) धम्मपदया बाखँ
(१०१) त्रिरत्न वन्दना व सूत्र पुचः
(१०२) त्रिरत्न वन्दना व पञ्चशील
(१०३) संसारया स्वापू
(१०४) धम्मपद (पाली)
(१०५) त्रिरत्न वन्दना व परित्राण
(१०६) आदर्श बौद्ध महिलापिं
(१०७) बौद्ध नैतिक शिक्षा
(१०८) वेस्सन्तर जातक
(१०९) दिर्घायु जुइमा
(११०) पालिभाषावतरण भाग–२
(१११) त्रिरत्न गुण लुमंके
(११२) निर्वाण
(११३) मनूतय्गु पहः
(११४) संस्कृति
(११५) बुद्धया करूणा व ब्रह्मदण्ड
(११६) प्यपु परित्राण
(११७) विरकुशया बाखँ

मुद्रक : नील सरस्वती छापाखाना, लाजिम्पाट, फोन : ४१८०५४